

www.decreixement.net/trobades

www.democraciainclusiva.org

INFORMA'T, ACTIVA'T, PARTICIPA!

Pic del petroli

www.crisienergetica.org informació sobre la crisi energètica a l'estat espanyol

www.oceas.org observatori de la crisi energètica i les alternatives de societat

www.lifeaftertheoilcrash.org explicació sobre el pic del petroli en anglès

Mitjans alternatius

www.setmanaridirecta.info setmanari de comunicació dels moviments socials

www.illacrua.cat revista mensual d'actualitat i alternatives

<http://barcelona.indymedia.org> xarxa internacional indymedia de mitjans independents

www.diagonalperiodico.net diari quinzenal d'actualitat crítica

Democràcia inclusiva

www.democraciainclusiva.org portal en català i castellà sobre la DI

www.inclusivedemocracy.org portal internacional de la DI

Decreixement

www.decrecimiento.info portal d'informació espanyola sobre el decreixement

www.decreixement.net portal del decreixement català

Moviment de transició

www.transitionculture.org sobre la cultura de la transició en el decreixement

Sobirania alimentària-consum local ecològic

<http://repera.wordpress.com> hi trobareu enllaços de productors i cooperatives de consum

www.ecoconsum.org coordinadora catalana de cooperatives i associacions de consum bioecològic

Educació i aprenentatge

www.xic.cat xarxa d'intercanvi de coneixements de Girona

www.educaciollibre.org Xarxa d'educació lliure

www.edpac.org educació per l'acció crítica

Finançament ètic i solidari

www.fets.org finançament ètic i solidari

www.copp57.coop Cooperativa de serveis financers

www.intercanvis.net xarxa d'intercanvis de béns, serveis i coneixements

CRISI - CRÍTICA – CRITERI

dossier

Crisi ve del verb grec krinein (decidir, distingir, escollir), arrel també de crítica i criteri. Una crisi és una situació problemàtica i insostenible que requereix d'un canvi. Per això, quan hi ha crisi no es pot continuar igual, cal fer una crítica que posi de manifest les causes profundes de la crisi i d'allà pot sorgir un criteri, una nova manera de veure les coses, una nova manera d'actuar que ens permeti saber com superar -i no només pal·liar- allò que provoca la crisi.

Krisis (κρίσις) és també la paraula que emprava Hipòcrates per senyalar el moment decisiu en el curs d'una malaltia, quan la situació sobtadament millora o empitjora. Durant segles s'ha parlat amb tota naturalitat de la "bona crisi" que condueix al guariment del malalt. En el seu sentit original, doncs, una crisi és una oportunitat de curació.

CRISI

Pinzellades sobre les diverses crisis en que ens trobem

1. Crisi multidimensional

Avui s'ha arribat a reconèixer en general que la societat contemporània, que actualment adopta a tot arreu la forma de l'economia de mercat/creixement, està travessant una crisi multidimensional profunda, que en les darreres dècades s'ha aguditzat i està cada cop més ràpidament. D'aquesta manera, la crisi actual posa en tela de judici no només les estructures econòmiques, polítiques, socials i ecològiques que es van formar amb l'economia de mercat capitalista ara fa una mica més de dos segles, sinó també els valors mateixos que han sostingut aquestes estructures.

1.1. Dimensió ecològica

Els darrers dos segles s'han caracteritzat per una immensa i creixent destrucció, degradació i espoliació de la natura. Durant el segle XX han desaparegut la meitat dels boscos tropicals, hàbitat de la tercera part dels animals i les plantes del planeta. Recentment aquest procés s'ha accelerat i avui desapareix cada any una superfície de bosc d'aproximadament la mida d'Àustria. Arreu del món s'esgoten els bancs de pesca, desapareixen les terres humides, els rius s'assequen, els sols s'erosionen, moren els esculls de corall, es contaminen les aigües, s'escampa la plaga urbanitzadora i milers d'espècies animals i vegetals s'extingeixen. L'escalfament global és probablement l'amenaça més immediata i esfereïdora per la mateixa espècie humana. Si no es frena l'emissió de gasos d'efecte hivernacle, els desequilibris climàtics ocasionaran un procés catastròfic. Avui, la pròpia Terra està en perill, el planeta s'està literalment morint.

LOGÍSTICA

En el cas de les comarques de Girona, la trobada tindrà lloc al Mas Franch (www.masfranch.com), a la Garrotxa. La casa té capacitat per acollir 78 persones i hi ha la possibilitat d'acampada si superem aquesta xifra de d'assistents. Els llits s'adjudicaran per ordre d'inscripció i en funció de les necessitats de les persones.

El preu per a tota la trobada serà entre els 10 i els 15 €/pers, en funció de la gent inscrita. Podeu portar els vostres fills i filles, per un preu més reduït. Hi haurà un espai dedicat a la canalla amb alguns monitors acompanyants, i també podem fer torns entre els participants per estar amb ells. Si algú no pot assumir el cost de la trobada, que ens ho faci saber i mirarem d'arreglar-ho.

Per arribar a Mas Franch mirarem de fer-ho de la manera més sostenible possible: autobusos, bicicleta i també cotxe compartit. És per això que en inscriure-us us demanem dades sobre com veniu, per a poder organitzar-nos de forma que els cotxes pugim amb la màxima ocupació.

Inscripcions:

www.decreixement.net/trobades

Comentaris, preguntes, propostes o oferiments:

www.decreixement.net/trobades
nordestdecreix@detourne.org

C) Difusió, dinamització i formació pel canvi

Les causes profundes de la crisi multidimensional, la crisi del creixement i les crítiques i alternatives que plantegem per al decreixement serà i la democràcia inclusiva han de ser conegudes per cada vegada més persones. En aquesta temàtica parlarem de difusió, dinamització i formació pel canvi de valors i institucions. Com podem crear consciència del canvi a les nostres poblacions? Podem, per exemple, intervenir als centres educatius de secundària de les nostres comarques o fer setmanes de reflexió i debat als nostres pobles?

D) Economia alternativa

Existeixen propostes d'economia alternativa com: els NAPs' (Nuclis Autònoms públics), un sistema d'intercanvi multilateral basat en hores; les monedes complementaries, que milloren l'economia local i ajuden a relocalitzar l'economia; l'EPA (Espai Públic Autònom), un mecanisme de cessió i donació de recursos que seran assignats assembleariament per assolir objectius del moviment i sortir del capitalisme. Totes aquestes són idees que estan en preparació i ebullició i poden entendre's com a estratègies de transició en l'àmbit econòmic, que ben articulades, ens poden ajudar a la transició cap a un nou model de societat. En aquesta temàtica abordarem i coneixerem més a fons aquestes propostes i deliberarem sobre les possibilitats de començar a implementar-les a les nostres terres.

E) Democràcia en acció

Per aglutinar, coordinar i impulsar el moviment de transició necessitem començar a plantar les llavors institucionals d'una nova societat. La proposta de transició sistèmica esbossada pel projecte de la Democràcia Inclusiva té la virtut d'orientar-nos en la construcció d'una nova societat, basada en l'autogestió generalitzada i la reintegració amb la natura. En aquesta temàtica parlarem de la formació de grups d'estudi i de difusió amb l'objectiu de crear una nova consciència democràtica que possibiliti l'emergència d'assemblees ciutadanes als municipis de les comarques gironines.

1.2. Dimensió econòmica

L'economia de mercat capitalista actual distribueix la riquesa i la renda d'una manera cada vegada més deformada i desequilibrada. La disparitat econòmica no deixa d'augmentar tant a nivell mundial com dins de cada país i cada sector de població. El resultat d'això és la formació, en les darreres dècades, d'una elit transnacional amb un enorme poder econòmic, polític i mediàtic, que dirigeix a la societat per tal de mantenir i engrandir els seus privilegis i els seus interessos mercantils. Aquesta immensa desigualtat econòmica està tensant a la societat i provocant molta misèria i malestar arreu del món.

1.3. Dimensió política

Lluny d'establir un veritable poder de decisió de la ciutadania sobre els assumptes públics, els marcs polítics de la "democràcia" representativa estan creats per allunyar als ciutadans de la gestió directa de la societat. No vivim en un règim democràtic (l'autogovern del poble) sinó en una oligarquia (el poder d'uns pocs) o una plutocràcia (el poder dels diners), aquesta és la causa fonamental de la crisi de la política electoral, que es manifesta a través de diversos signes d'impugnació explícita o implícita de les institucions de la "democràcia" representativa: creixent abstenció i vot en blanc a gairebé tots els països, descrèdit i falta de respecte pels polítics professionals, etc.

1.4. Dimensió social

L'economia del creixement ja ha creat una societat del creixement, les principals característiques de la qual són el consumisme, la privacitat, l'alienació, la desigualtat i la subseqüent desintegració del teixit social. Així, arreu del món s'intensifica la crisi social: la criminalitat, les depressions, els suïcidis, la precarietat laboral, l'atur, la dissolució i desintegració de les comunitats, la drogoaddicció i la marginalitat, entre d'altres símptomes d'aquesta crisi, presenten una tendència ascendent.

2. Crisi del creixement

Durant el segle XX, el creixement econòmic del sistema de l'economia de mercat en que vivim, s'ha basat cada cop més en els combustibles fòssils i el deute, i per tant, s'ha tornat cada cop més dependent d'aquest dos factors: més petroli i més

crèdit. En el moment en que els combustibles fòssils o bé el crèdit, per alguna raó, comencen a declinar, el creixement de l'economia de mercat no pot prosseguir i tot el sistema entra en crisi. Actualment estem entrant en aquest estadi crític de la història: la impossibilitat de créixer de manera il·limitada en un planeta finit s'està posant de manifest.

2.1. Crisi energètica

Des de fa dècades, centenars d'experts i milers de ciutadans d'arreu del món constaten el que és una evidència científica: s'acosta el moment en que serà impossible continuar extraient petroli en grans quantitats i de forma barata com fins ara. El moment en que la capacitat mundial d'extracció petrolífera arriba al seu cim, anomenat el zenit del petroli, s'estima, segons les dades, al voltant del 2010. A partir d'aquest punt, cada vegada es pot extreure menys quantitat d'aquesta energia primària i és més car fer-ho, mentre que l'economia de mercat, cada vegada en requereix més per alimentar la seva necessitat de creixement constant. Així, la contradicció entre la demanda de petroli (cada vegada major) i el subministrament (cada vegada menor) fa augmentar el preu dels carburants, i en conseqüència, dels bens de consum. Estem entrant en una crisi del propi sistema capitalista, cada vegada més profunda i crònica, deguda a la impossibilitat de mantenir el creixement econòmic infinitament.

2.2. Crisi financera

La lògica evolutiva del sistema financer implica un endeutament cada vegada major de la societat (individus, empreses, estats...). Adquirim deutes dels bancs que no es poden retornar a menys que, per fer-ho, ens tornem a endeutar encara més. Aquest cercle viciós d'endeutar-se cada vegada més (a nivell col·lectiu) per intentar retornar els deutes adquirits prèviament és altament lucratiu per les entitats bancàries, veritables paràsits econòmics, xucladors automàtics de la riquesa que entre totes produïm. Però quan aquesta institució xucladora ja no ha pogut extreure tant de la societat com la seva dinàmica requeria, quan amplis sectors de la població que havien adquirit crèdits "d'alt risc" ja no podien pagar-los, el sistema financer ha topat amb la realitat i ha entrat en crisi. El negoci bancari i a seva perversa lògica que requereix d'un creixement constant de l'endeutament per a funcionar, s'han desestabilitzat i els seus beneficis han començat a declinar. Aviat ha sorgit un espiral de contracció econòmica global. Aquesta crisi, al seu torn, està vinculada a la crisi energètica, ja que el sistema financer suposa un creixement constant de l'economia per no entrar en crisi i la crisi energètica està començant a fer impossible aquest creixement.

5. Què fem?

Propostes per actuar, aquí i ara!

5.1. Trobades per a la cooperació local (17 i 18 d'Octubre - Mas Franch)

El 17 i 18 d'Octubre es realitzaran "Trobades per a la Cooperació Local" arreu dels països catalans. L'objectiu és posar en comú idees, projectes i energies per deixar enrere el capitalisme i promoure la transició cap una nova societat. En el cas de les comarques de Girona, les trobades es realitzaran al Mas Franch (La Garrotxa). Des de la organització proposem les següents temàtiques. Cada una d'elles conté alguns projectes i propostes que podem començar a posar en funcionament. Si algú vol dinamitzar-ne alguna altra, que ens ho comuniqui amb temps per organitzar-la. Les temàtiques podrien variar en funció del número d'inscrits en cada una d'elles.

TEMÀTIQUES

A) Alimentació ecològica, local i comunitària

En aquesta temàtica parlarem de com fomentar i engegar formes d'alimentació ecològica, local i comunitària: horts, cooperatives de consum i de producció, menjadors populars, etc. Com podem impulsar aquest projectes en el nostre territori amb relació al moviment de transició? Què necessitem per assolir l'autosuficiència alimentària i no haver de dependre del mercat? Veurem els diferents projectes que ja estan funcionant a les nostres comarques, intentarem impulsar-los i crear-ne de nous.

B) Autogestió de la salut

En aquesta temàtica parlarem de com promoure la salut alternativa i popular. ¿Podem crear mútues autogestionades de salut que tinguin relació amb el moviment de transició, l'economia alternativa i les assemblees ciutadanes?

amb la formació de grups d'estudi, debat i/o difusió. Aquests grups autònoms locals poden conferderar-se en Xarxes de Ciutadans per la Democràcia Inclusiva, un tipus d'organització política que reflecteixi el funcionament de la sociedad desitjada i amb la finalitat de promoure una estratègia de transformació sistèmica cap a una democràcia inclusiva, consistent en la unió dels diversos grups socials que potencialment poden funcionar com a catalitzadors d'una nova societat.

4.7. Què s'està fent actualment?

Fins al moment estan funcionant grups d'estudi i/o difusió a l'Argentina, Alemanya, Grècia, Itàlia, Nepal, Gran Bretanya, Uruguai, EUA i Catalunya. A Catalunya i Espanya s'estan fent els primers passos per a la formació de nous grups d'estudi i reflexió, grups de traducció, i grups producció de continguts i difusió. Si estàs interessat en participar posa't en contacte amb info@democraciainclusiva.org especificant la zona on desenvolupes les teves activitats.

CRÍTICA

El sistema de l'economia de mercat capitalista i el seu complement polític, la “democràcia” representativa, implantats fa més de dos segles, ja no poden satisfer correctament les necessitats de la major part de la humanitat i estan ocasionant cada vegada més problemes de tot tipus. És hora de deixar enrere aquest sistema institucional i de valors i construir una nova societat que des de la seva mateixa base sigui realment ecològica, democràtica i convivencial. No es tracta doncs de desgastar-nos protestant per les conseqüències nocives que ocasiona el sistema actual (atur, destrucció ecològica, desigualtat, mercantilització, etc.), doncs són el fruit natural de la seva mateixa essència. Avui, el que és urgentment requerit, és començar a construir una nova societat sobre unes noves bases institucionals i ideològiques.

CRITERI

Com desfer les crisis i refer la societat?

3. El canvi de valors

Com sortir de l'imaginari dominant?

Les creences i valors que impregnen l'imaginari dominant en la societat capitalista tenen un paper fonamental de l'agreujament constant de les crisis que hem vist. Cal que parlem, doncs, de quins valors predominen en la societat actual i quins

valors poden substituir-los per tal de superar les crisis amb les que ens trobem.

3.1. Del conformisme a la transformació

Aquest és un canvi de mires essencial per superar totes les crisis actuals. Consisteix en ser capaços de qüestionar les estructures socials, polítiques i econòmiques vigents i el conjunt de creences, valors i idees que hi van associats. Hem de recordar que la institució de la societat (la forma organitzativa que aquesta pren) no és quelcom donat i extern a nosaltres, ni inamovible o estàtic. La institució de la societat és fruit de la nostra acció, i per tant, està oberta a ser transformada per la nostra acció i voluntat. En un moment de crisi multidimensional i sistèmica com l'actual, és especialment necessari ser conscients d'això, i no adoptar una actitud conformista i resignada, que doni per descomptat que la present forma de la societat ha de continuar inevitablement essent la mateixa en el futur. Cal encetar i compartir entre cada cop més persones el debat sobre quins models i estructures poden ser-nos realment útils en aquest segle XXI, i com construir aquests nous models. Alhora, cal que ens posem mans a la obra en la construcció de noves institucions que prefigurin i promoguin els canvis que necessitem.

En la societat actual, un ampli ventall de mitjans i institucions estan al servei de la transmissió dels valors i actituds associades al conformisme (apatia, resignació, cinisme, desinformació). Per això, són un obstacle per al pensament crític, l'auto-organització i la transformació social. La televisió, per exemple, que en l'actualitat arriba a més del 60 per cent de la població mundial, és l'eina més poderosa del sistema capitalista per adoctrinar en els valors culturals i ideològics de la societat del creixement i l'economia de mercat. Així, com encertadament adverteix Duane Egin, la televisió està programant la ment de civilitzacions senceres per a l'estancament evolutiu i el fracàs ecològic.

Necessitem, doncs, comunicar-nos mitjançant nous canals que ens permetin una comunicació no controlada per les grans empreses i els estats, que són qui orquestra els mitjans oficials segons els seus interessos. Els canals de comunicació que utilitzem han de ser de les persones i per a les persones, no del mercat i per al mercat. Aquests nous mitjans de comunicació són elements essencials per poder qüestionar col·lectivament la institució social vigent i potenciar la nostra activitat crítica i transformadora.

Però no només la televisió té la funció de transmetre l'imaginari dominant de la societat capitalista. El sistema educatiu, per exemple, ens ensenya a obeir i no qüestionar. Podem fomentar una educació comunitària, que no busqui la homo-

4.4. D'on sorgeix la Democràcia Inclusiva?

Tot hi que el projecte de la Democràcia Inclusiva ha estat posat sobre el paper principalment per l'activista, economista i filòsof polític Takis Fotopoulos, aquesta no és una construcció imaginària d'un sol autor, sinó el fruit de nombrosos moviments i experiències històriques. Es pot veure la DI com la síntesi i la superació de dos grans tradicions històriques com són la democràcia clàssica i la socialista/autònoma, abastant també elements de moviments ecologistes radicals, feministes, alternatius, indígenes i d'alliberació.

4.5. Per a qui és la Democràcia Inclusiva?

Les persones que ens oposem a cada un dels aspectes de la crisi multidimensional (destrucció del paisatge i la natura, transgènics i contaminació alimentària, mercantilització de l'educació, precarietat laboral, atur, etc.) estem prenent consciència de que els problemes que corfereixen a la humanitat i el planeta tenen una arrel comú: el sistema d'economia de mercat capitalista i el seu complement polític, la "democràcia" representativa. Cada cop més persones volem una societat més igualitària, justa, viva, democràtica i sostenible i ens adonem que els marcs institucionals actual ens condueixen a tot el contrari. Necessitem, doncs, un paradigma que analitzi la situació actual i ens permeti convergir esforços per construir una nova societat, amb noves institucions i valors. El projecte de la Democràcia Inclusiva ofereix aquest nou paradigma analític i estratègic.

4.6. Com ens posem a construir una democràcia inclusiva?

Una de les primers coses que necessitem és compartir entre cada cop més persones l'anàlisi de la crisi multidimensional i del creixement, visualitzar el possible funcionament de les noves institucions democràtiques i abordar el tema crucial de les estratègies de transició. La lluita per construir un moviment inspirat en aquest nou paradigma, que per tenir èxit ha d'esdevenir internacional, pot començar

transformació sistèmica que tingui la finalitat de substituir a l'actual estructura institucional per una de nova. Per contribuir al debat sobre les accions que podem emprendre en aquest sentit, proposem estudiar el model sistèmic i de transició de la Democràcia Inclusiva que ens sembla que ofereix una valuosa contribució.

4.1. Que es la Democràcia Inclusiva?

És una proposta per refer la societat sobre unes noves estructures institucionals i uns nous valors. Es diu democràcia inclusiva perquè aquest model d'organització social inclou a tota la població i les quatre dimensions fonamentals de la societat humana (política, econòmica, social, ecològica) en un règim d'autogestió generalitzada, és a dir, de veritable democràcia.

4.2. Per què la democràcia inclusiva?

Com hem vist, actualment el món travessa per una crisi multidimensional (ecològica, econòmica, social, política i cultural) i una crisi del creixement (energètica, financera), causades fonamentalment per les dinàmiques inherents al funcionament del sistema de l'economia de mercat i la "democràcia" representativa: la concentració de poder i el creixement econòmic il·limitat. La Democràcia Inclusiva és una nova forma d'organització social que, per tant, no es vista com una utopia sinó com una necessitat urgent i imperativa des de tots els punts de vista, per tal de sortir del constant agreujament de les diverses crisis.

4.3. Quins són els components d'una Democràcia Inclusiva?

En primer lloc, la democràcia política, és a dir la presa de totes les decisions polítiques importants per part de la ciutadania, directament, mitjançant assemblees ciutadanes locals, confederades en l'àmbit regional mitjançant delegats revocables que administren i implementen les decisions preses per les assemblees locals. En segon lloc, la democràcia econòmica, entesa com un sistema econòmic de planificació democràtica i un sistema de vals personals, que cobreix les necessitats de tota la població i alhora garanteix la llibertat d'elecció pel que fa al consum i al treball. En tercer lloc, la democràcia en l'àmbit social, és a dir, l'autogestió dels centres de treball, els centres educatius i les unitats familiars. En quart lloc, la democràcia ecològica, és a dir, la creació de les condicions objectives (institucions) i subjectives (imaginari) que possibilitin la reintegració de l'ésser humà i la societat en la naturalesa.

geneïtat i la docilitat per sobre de tot, sinó que, com diu Erich Fromm, ens estimuli a desenvolupar les potencialitats que hi ha en nosaltres, no que les anul·li.

3.2. Del creixement econòmic al creixement vital

Actualment encara predomina la creença que el creixement de l'economia, és a dir, l'expansió continuada del consum i de la producció és, de fet, l'objectiu central de l'existència humana. El funcionament de la societat actual requereix que les persones acceptin aquesta creença, que és una part fonamental de l'imaginari dominant de la modernitat capitalista i estatista. Tanmateix, aquesta creença cada cop es manifesta més clarament enganyosa i perniciosa. La persecució del creixement econòmic il·limitat s'està convertint en una carrera contra la biosfera i contra el sentit comú. S'està demostrant clarament que una societat amb major creixement econòmic o més riquesa material no implica una societat més feliç i equilibrada (3), com hem vist anteriorment en la crisi multidimensional. Ben al contrari, a partir de cert punt, quant més creixement econòmic, més destrucció de la vida en tots els sentits (més danys ecològics, dissolució de comunitats, delictes i problemàtiques socials, insatisfacció existencial, etc.). A més, el creixement econòmic constant que ha existit en els darrers dos segles ja no pot prosseguir igual degut a que s'està produint una col·lisió amb els límits geològics, com hem vist abans en la part de la crisi del creixement. Així que, avui en dia, l'objectiu del creixement econòmic constant no només és indesitjable pels diversos mals que ocasiona, sinó que comença a ser també impossible.

Necessitem, doncs, una nova manera de pensar l'economia. Aquesta ha de proposar-se explícitament l'objectiu de satisfer les necessitats de tots els ciutadans. El veritable progrés és el progrés de la vida (humana i no-humana) i no la seva destrucció en favor del creixement econòmic. Necessitem un progrés en la qualitat de l'aigua dels rius i dels llacs, en l'aire de l'atmosfera, en la diversitat de la vida animal i vegetal, en les virtuts humanes, en l'autonomia del pobles, en la qualitat de la producció, en les condicions de treball, en la nostra forma d'oci, en la distribució de la riquesa econòmica, etc. Necessitem, doncs, abandonar la persecució suïcida del creixement econòmic i, en canvi, apostar per la millora de les condicions de vida dels éssers humans i de la natura de la qual formem part.

Això significa que hem de fer passos en la direcció de tallar vincles amb l'economia de creixement capitalista i posar les nostres energies i recursos en la construcció d'una altra economia que tingui per objectiu el progrés vital. Així doncs, en la mesura del possible, no hauríem d'utilitzar el nostre temps dins dels marcs del treball i el consum de l'economia del creixement. En lloc d'això, serà bo que sortim

d'aquests marcs i busquem, construïm i participem en uns nous marcs que tinguin per objectiu construir una nova societat. Després posarem alguns exemples del que es pot fer i del que ja s'està fent en aquest sentit. D'altra banda, seria bo que qui disposi de diners no els utilitzi tampoc per perpetuar el funcionament d'aquesta economia del creixement que està destruint el planeta i a la societat. Hem de deixar d'utilitzar els diners per fer més diners o per consumir mercaderies, que és el que promou la lògica del creixement econòmic, i fer-los servir per construir una transició cap a una nova societat ecològica, justa, democràtica i cooperativa.

3.3. De l'oligarquia a la democràcia, de l'heteronomia a l'autonomia

Una de les causes fonamentals de les tendències nocives que correfeixen a la societat i al planeta és l'enorme concentració de poder econòmic i polític en poques mans. Com s'ha mencionat abans en la Crisi Multidimensional, actualment existeix una tendència arreu del món a concentrar cada vegada més la riquesa, els ingressos i el poder de decisió en una porció molt reduïda de la població. Lluny de viure en un règim democràtic com es proclama des dels estaments oficials, vivim en una oligarquia liberal o en una plutocràcia (el poder dels diners). De manera que el que governa el món no són les persones en tant que persones (com hauria de ser en una veritable democràcia) sinó els interessos de grans corporacions amb un enorme poder econòmic i una influència política determinant i les persones que constitueixen una elit dins d'aquesta estructura i treballen per ella, vetllant per la seva perpetuació.

Cal doncs treballar en la direcció d'una dispersió del poder i una redistribució econòmica, de manera que els pobles i les persones vagin adquirint més sobirania sobre les condicions de la seva existència. La nova ètica i les noves institucions han de ser profundament democràtiques en el sentit original d'aquest terme, és a dir, promoure la distribució igualitària del poder i l'autodeterminació dels pobles.

3.4. De l'egoisme i l'individualisme, a la cooperació i la interdependència

En la societat actual impera l'egoisme, el mirar per un mateix sense tenir en compte els nostres impactes sobre els altres i sobre el nostre entorn. Ens han ensenyat que som independents, que la vida és una cursa d'obstacles on hi ha guanyadors i perdedors i que hem de fer tot el possible per competir amb els altres i treure els màxims beneficis per a nosaltres mateixos. Ens han ensenyat que el "jo" està separat dels "altres" i del seu entorn. Així, ens hem tornat individus cada cop més aïllats, que amb l'ajuda dels diners pensen que tot es pot comprar i obtenir. Ens diuen que no necessitem els altres, mentre tinguem una bona casa per viure, un

bon cotxe per a desplaçar-nos, una feina per mantenir-nos i un supermercat proper per abastir-nos.

Però per enfrontar la crisi multidimensional i la crisi del creixement en les que estem immersos, no podem seguir amb l'imaginari dominant que fomenta l'individualisme, l'egoïsmes i la competència. Ens hem d'anar adonant que no hi ha separació possible entre el nostre destí com a individus i el nostre destí com a col·lectivitat/societat. Que per fer front als problemes que tenim i tindrem i construir la nova societat que necessitem, haurem de cooperar i adonar-nos que som interdependents. Necessitarem també adonar-nos, no només que ens necessitem els uns als altres sinó que necessitem l'entorn natural del qual formem part i que ens garanteix la supervivència.

Començarem a treballar en aquest sentit ara i aquí o esperarem, com diu un vell refrany indi, a que "tallem l'últim arbre, contaminem l'últim riu, extingim l'últim animal... per adonar-nos que els diners no es poden menjar"?

4. El Canvi d'Institucions

Com he vist anteriorment, avui dia necessitem frenar voluntàriament el deliri del creixement econòmic desbocat i dur a terme un decreixement serè, reprendre col·lectivament les regnes de la nostra vida per superar la crisi multidimensional i fer-nos forts per resistir als possibles xocs socioeconòmics derivats de la crisi del creixement. Per tot això, en aquest document proposem engegar, entre tots i totes, un moviment popular cada cop més ampli i integral, conscient de la necessitat de transformar les actuals institucions (basades en el creixement i la concentració de poder) i l'imaginari que les acompanya, i substituir-les per noves institucions veritablement democràtiques i el nou l'imaginari corresponent.

Existeixen i estan proliferant tot un seguit de projectes alternatius que serveixen per aprendre a canviar certes parcel·les de la nostra vida: escoles lliures, cooperatives de treball i de consum, mitjans de comunicació alternatius, horts comunitaris i ecològics, banca ètica, espais autogestionats d'oci i cultura, menjadors populars, etc. Seria bo que cada cop més persones participem en la creació i el desenvolupament de projectes d'aquest tipus, que apunten cap a una lògica cooperativa, ecològica i autogestionada. Aquest projectes són com l'abonament que necessita la nova societat per créixer. Aquest abonament és del tot indispensable, però alhora, per si sol no pot donar lloc al canvi profund i ampli que necessitem. Cal que tots aquests projectes alternatius s'emmarquin dins d'un programa de